

PAPIESKI INSTYTUT STUDIÓW KOŚCIELNYCH

Zespół nr 31

**Redakcja kwartalnika „Duszpasterz Polski Zagranicą”
1950-1999**

Inwentarz

Opracowała dr Lidia Potykanowicz-Suda

Rzym 2017

Wstęp

Po zakończeniu II wojny światowej do kraju nie powróciło ok. 0,5 mln Polaków. Osiedlali się oni w różnych regionach świata. Przed Kościołem polskim stanęły nowe wyzwania dotyczące opieki duszpasterskiej nad emigrantami wojennymi i wojskowymi. W celu ich koordynacji w 1948 r. powstał Centralny Ośrodek Duszpasterstwa Emigracyjnego i Polonijnego przy kościele polskim pw. św. Stanisława B. M. w Rzymie. Przewodniczył mu biskup Józef Gawlina, rektor kościoła polskiego. W styczniu 1949 r. papież Pius XII mianował go Protektorem Emigracji Polskiej. W kwietniu tegoż roku Konferencja Rektorów Misji Polskich postanowiła wydawać czasopismo dla duchowieństwa polskiego pracującego wśród Polaków za granicą. Redaktorem pisma - nazwanego „Duszpasterz Polski Zagranicą” został biskup Gawlina, który pełnił tę funkcję do 1964 r. Kolejnymi redaktorami byli: biskup Władysław Rubin (1964-1970) i arcybiskup Szczepan Wesoły (1970-1999). Pierwszy numer czasopisma ukazał się z datą listopad 1949 – styczeń 1950. W 1968 r. z periodyku wydzielono dwumiesięcznik „Przemiany”, jako osobne pismo dla inteligencji katolickiej. Sam zaś „Duszpasterz Polski Zagranicą” ukazywał się do 1999 r. Drukowano w nim artykuły z zakresu teologii praktycznej, dostosowanej do sytuacji migracyjnej. W dziale kaznodziejskim publikowano gotowe kazania lub szkice tematyczne związane z okresami liturgicznymi. Po Soborze Watykańskim II zamieszczano też materiały z zakresu liturgiki i katechetyki. Ponadto ukazywały się w nim różne dokumenty Stolicy Apostolskiej, informacje o sytuacji Kościoła w Polsce oraz kronika wydarzeń z życia duszpasterskiego w poszczególnych krajach. Czasopismo przez wiele lat pełniło ważną rolę łącznika wśród kapłanów pracujących w duszpasterstwie polskim poza krajem.

W Papieskim Instytucie Studiów Kościelnych znajduje się szczątek archiwaliów po Redakcji kwartalnika „Duszpasterz Polski Zagranicą”. Zostały one przejęte przez Instytut prawdopodobnie ok. 2000 r. Tworzyły je głównie materiały redakcyjne do numeru czwartego z 1967 r. oraz zbiór różnych artykułów przesłanych do Redakcji w latach 1956-1991. W związku z tym, iż zespół zachował się w formie szczątkowej, na podstawie zachowanych archiwaliów nie można było odtworzyć układu kancelaryjnego jaki obowiązywał w czasie działania Redakcji, ani jej struktury organizacyjnej. Dlatego też, po dokonaniu segregacji wstępnej zgromadzonych akt, usystematyzowano je na grupy rzeczowe pokrewne treściowo i ujęto w oddzielne jednostki archiwalne (j.a.). Wyodrębnione informacje o powołaniu i zamknięciu pisma, materiały redakcyjne (teksty, korekta, adiustacja, szczerbka redakcyjna) ułożono chronologicznie. Zaś artykułom przesyłanym do Redakcji nadano układ alfabetyczny. Na końcu zespołu umieszczono korespondencję oraz wycinki prasowe w układzie chronologicznym. W trakcie prac porządkowo-inwentaryzacyjnych nie dokonano brakowania. Opracowany zespół liczy 12 j.a. co stanowi 0,18 mb. akt obejmujących lata 1950-1999.

dr Lidia Potykanowicz-Suda

Bibliografia:

Źródła

Papieski Instytut Studiów Kościelnych:

Zespół nr 2: Ambasada RP przy Stolicy Apostolskiej 1920-1976 [1977], sygn. 85.

Zespół nr 31: Redakcja kwartalnika „Duszpasterz Polski Zagranicą” 1950-1999, sygn. 1.

Opracowania

Kaczmarek M., *Geneza i rozwój prasy polonijnej oraz emigracyjnej*, „Rocznik Prasoznawczy”, 6, 2012, s. 171-191.

Korzeniowski I., *Polacy we Włoszech. Zarys historii, duszpasterstwa, organizacji i prasy*, „Studia Polonijne”, 21, 2000, s. 121-145.

Metodyka pracy archiwalnej, red. S. Nawrocki, S. Sierpowski, Poznań 2001.

Redakcja dwumiesięcznika „Przemiany” 1967-1969. Inwentarz, oprac. L. Potykanowicz-Suda, Rzym 2017 [dostęp: pisk.jezuici.pl].

Robótka H., *Opracowanie i opis archiwaliów*, Toruń 2010.

Sygn.	Tytuł	Daty	Opis j.a.	Uwagi
1	Informacja o powołaniu i zamknięciu pisma "Duszpasterz Polski Zagranicą"	1999	akta luźne; stan dobry; italika; maszynopis; pol.	
2	Materiały redakcyjne - teksty do nr. 4, R. 1967	1967	akta luźne; stan dobry; italika; maszynopis; pol.	
3	Materiały redakcyjne – korekta tekstów do nr. 4, R. 1967	1967	akta luźne; stan dobry, italika; maszynopis; pol.	
4	Materiały redakcyjne – adiustacja tekstów do działu kaznodziejskiego, do nr. 4, R. 1967	1967	akta luźne; stan dobry, italika; maszynopis; pol.	
5	Materiały redakcyjne – szczyotka redakcyjna tekstów do działu kaznodziejskiego, do nr. 4, R. 1967	1967	akta luźne; stan dobry, italika; maszynopis; pol.	
6	Zbiór artykułów przesłanych do Redakcji wg autorów: A - F	1960-1987	akta luźne; stan dobry, italika; maszynopis; pol.	
7	Zbiór artykułów przesłanych do Redakcji wg autorów: G – KL	1956-1988	akta luźne; stan dobry, italika; forma wewn. mieszana; pol.	fotografie
8	Zbiór artykułów przesłanych do Redakcji wg autorów: Ko - M	1968-1981	akta luźne; stan dobry, italika; maszynopis; pol.	
9	Zbiór artykułów przesłanych do Redakcji wg autorów: N - W	1985-1991	akta luźne; stan dobry, italika; maszynopis; pol.	
10	Telegram Ojca Świętego Jana Pawła II do biskupa Szczepana Wesołego w związku z 100. rocznicą wyniesienia do godności kardynalskiej arcybiskupa Włodzimierza Czackiego i informacje o nim	1982	akta luźne; stan dobry, italika; maszynopis; pol.	
11	Korespondencja arcybiskupa Szczepana Wesołego z ks. Janem Jaworskim dotycząca artykułu o kardynale Stefanie Wyszyńskim dla "Duszpasterza Polski Zagranicą"	1998	akta luźne; stan dobry; italika; maszynopis; pol.	
12	Zbiór wycinków prasowych	1950	akta luźne; stan dobry; italika; druk; pol.	

Ogólna liczba pozycji: 12

Rzym 2017

dr Lidia Potykanowicz-Suda